

k převodním poplatkům bylo rekursním soudem přednostní pořadí přiznáno právem. V tom směru stačí poukázati na správné, zákonu (§ 33 odstavec 4 uvedeného zákona č. 329/21) odpovídající důvody napadeného usnesení.

Čís. 6169.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jest příhodou v dopravě, byl-li vlak vypraven s menším počtem vozů než pravidelně, čímž se stalo, že vlak byl tak přeplněn, že cestující museli státí na plošinách, zřizenci dráhy však přes to vlak vypravili. Vypadl-li cestující, jedoucí za těchto poměrů na plošině, s vozu následkem toho, že jiný cestující zdvihl tyč, ohraničující plošinu, a utrpěl úraz, není dráha zcela vyviněna z ručení.

(Rozh. ze dne 7. července 1926, Rv I 157/26.)

V pondělí ráno nastoupil žalobce ve stanici Keje do vlaku jedoucího ku Praze. Toho dne měl vlak pouze 12 vagonů, ač pravidelně jich míval 15, následkem čehož byl velmi přeplněn, takže žalobce byl nucen státí na otevřené plošině. Při příjezdu do stanice Libeň byla tyč ohražující plošinu zdvižena a žalobce svržen s vozu, při čemž si zlomil nohu. Žalobní nárok proti dráze o náhradu škody uznal procesní soud prvního stupně důvodem z polovice po právu, odvolací soud k odvolání žalované dráhy uznal žalobní nárok důvodem po právu pouze jednou třetinou. Důvody: Odvolací soud přidává se k právnímu názoru prvního soudu, že tu jde o příhodu v dopravě, tudíž o odchylku od pravidelného provozu osobní dopravy na železnicích, v tom směru, že dráhou nepřistaveno bylo k rannímu osobnímu vlaku č. 2215 jedoucímu z Kolína do Prahy dne 9. února 1925, v pondělí, ač nával cestujících k tomuto vlaku právě v pondělí bývá vždy velmi silným, jako obvykle 15 osobních vozů, nýbrž jen 12 vozů, že důsledkem toho vlak od stanice Keje byl cestujícími tak přeplněn, že cestující odtud do vlaku přibývší dovnitř vozu dostati se nemohli a proto jízdy se účastnili, stojíce na plošinách osobních vozů třetí třídy, aniž jim v tom výpravčími úředníky a průvodčím personálem vlaku bylo bráněno, čímž se stalo, že žalobce ve stanici Libni při tlačení, která na plošině, na níž stál, následkem vystupování cestujících nastala, s vagonu byl shozen, když jeden ze spolucestujících železnou tyč uzavírající plošinu na pravé straně — po níž se nevystupovalo — pozdvihl. K odůvodnění tohoto právního názoru nebylo třeba dovolávati se předpisu XIX.; strana žalovaná uplatňovala sama v žalobní odpovědi, že dle ustanovení § 95 cís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z roku 1862 jest zakázáno, by cestující mezi tím, co vlak je v pohybu, na plošinu vagonu vstoupili. Tento zákaz měl ovšem na mysli ochozy (Laufbretter) tehdejších vagonů starého systému, než není závady, by tento zákaz citovaného cís. nař., jež dosud platí, nebyl vztahován i na plošiny vagonů nynějšího typu, při kterých nastoupily plošiny na místo ochozů. Tento zákaz vydán byl samozřejmě

v zájmu bezpečnosti cestujícího obecnostva a, jelikož správa dráhy má povinnost, provoz osobní zaříditi a prováděti tak, by bezpečnost cestujících byla zajištěna, náleží jejím úředníkům a zřízcům při provozu spoluúčinkujícím, by k tomu přihlíželi, by onoho zákazu bylo dbáno a aby tedy zejména vlak ze stanice vyjeti nenechali, dokud cestující do vlaku nastoupivší ještě na plošinách dlí. Z děje prvním soudem zjištěného plyne, že v tomto případě výpravní úředníci a průvodčí vlaku č. 2215 oné povinnosti nedbali, že za jízdy ze stanice Kej až do stanice Libeň jak žalobce tak i jiní cestující na plošinách vagonů stáli, poněvadž pro nedostatek vagonů do vnitř vagonů dostat se nemohli, a že tedy došlo tak k odchylce od pravidelného provozu. Soud rozřešil však správně i další otázku, zda tato odchylka jest ve příčinné souvislosti se zjištěným úrazem žalobce, způsobem kladným. Ze zjištěného děje plyne zřejmč, že by žalobce na plošině vagonu nebyl zůstal státi, kdyby vagon, do něhož nastoupil, jakož i ostatní vagony třetí třídy nebyly bývaly přeplněny, nebo kdyby jeden z výpravčích úředníků nebo z průvodčích vlaku byl ho z přeplněného vagonu vykázal. Přeplnění osobních vagonů následkem nepřistavení dostatečného počtu osobních vagonů a opomenutí železničních činitelů ve směru shora naznačeném bylo tudíž příčinou, že žalobce proti zákazu až do stanice Libeň na plošině vagonu stál, a to právě přivodilo, že žalobce ve stanici Libeň s plošiny shoben byl a k úrazu přišel. Vzhledem na tuto příčinnou spojitost mezi zjištěnou příhodou v dopravě a úrazem žalobce nastává zde ve smyslu ustanovení §u 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. ručení dráhy za škodlivé následky žalobcova úrazu a nutno řešiti jen ještě otázku, zda toto ručení dráhy omeziti lze vzhledem na sbíhající se s jejím zaviněním zavinění žalobce vlastní neb i zavinění třetí osoby, za kterouž dráha neručí. Odvolací soud přidává se k úsudku prvního soudu, že jest tu především i spoluzavinění žalobce, a to z důvodu §u 1297 obč. zák., neboť nutno předpokládati, že žalobce, ač jest ještě nezletilým, seznati musil, že zaujme-li ve vlaku místo na otevřené plošině vagonu, jest pro něho nebezpečí úrazu, to tím spíše, zvolí-li si, jak zde prokázáno, místo bezprostředně na kraji plošiny, těsně u opěrné tyče. Jelikož žalobce přes to žádoucí opatrnosti nedbal a zaujal místo na plošině, jak právě uvedeno, a tím právě k tomu přispěl, že ve stanici libeňské, když opěrná tyč u níž stál, náhle neznámým cestujícím byla pozdvižena, s vagonu vypadl, jest jeho spoluzavinění na úrazu zjevné. Odvolací soud dospívá však i k úsudku, že jest spoluvina na žalobcově úrazu u onoho neznámého spolucestujícího, jenž nedbaje tlačence, která při vystupování cestujících na stanici Libeňské na plošině cestujícími tam stojícími a vystupujícími přeplněné nastala, a nedbaje, že žalobce těsně vedle opěrné tyče stojí, tuto tyč náhle pozdvihl, ač na této straně plošiny se nevystupovalo. Cestujícímu tomu musilo býti povědomo, že tímto svým neopatrným jednáním umožňuje vypadnutí žalobce s vagonu a stalo se tudíž i toto jeho jednání spolupříčinou úrazu žalobcova. Na otázku, zda dráha toto jednání oné osoby třetí, za kterou neručí, mohla odvrátiti, sluší odpověděti záporným způsobem, neb jest zakázáno cestujícím vystupovati na cpačné straně vlaku, než ve stanici vystoupení jest dovoleno a nezachování se cestujících dle tohoto zákazu zameziti dráze a jejím

zřízencům zejména za velkého návalu cestujících přirozeně jest nemožným. Jednání neznámého cestujícího nelze také přivést ve příčinnou souvislost s přeplněním vlaku, dráhu zaviněným, neboť toto nemuselo a nemělo onomu cestujícímu vzhledem na svrchu zmíněný zákaz zavdati příčinu k vystupování z vlaku na zapovězené straně. Poněvadž tedy k úrazu žalobcovu přispělo neodvratné jednání třetí osoby, za které dráha neručí, sbíhá se se zaviněním dráhy na úraze žalobcově i spolu-zavinění jednak žalobce samého, jednak i oné třetí osoby, a tu odvolací soud vzhledem na ustanovení §Sů 1301, 1302 a 1304 obč. zák. shledává, že dráze, pokud se týče žalovanému železničnímu eráru, ručení jen za jednu třetinu škody, žalobci z příhody v dopravě vzešlé uložiti lze a že tedy žalobní důvod jen jednou třetinou jest po právu. Marně pokouší se strana žalovaná uplatňovati, že ručení dráhy za žalobcův úraz ve smyslu Šu 2 zák. ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. jest sprostěna tím, že zaviněním žalobce samého a neodvratitelným jednáním onoho třetího cestujícího byl úraz žalobcův přivoděn. Sluší na vyvrácení této námítky poukázati hlavně k tomu, co svrchu ve směru tom bylo uvedeno. Dovolává-li se strana žalovaná toho, že žalobce vzhledem na ustanovení dopravního řádu ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. měl, shledav, že vůz, do něhož nastoupiti chtěl, jest přeplněn, požádati průvodčího o vykázání místa a že žalobce, neučiniv tak, a zaujav místo na otevřené plošině bez svolení průvodčího, který ho ani nepozoroval, sám svůj úraz zavinil, tu nutno zdůrazniti, že ani nedbání tohoto předpisu žalobcem nemohlo průvodčího sprostiti povinnosti, přesvědčiti se před znamením k odjezdu o tom, zda cestující ve vagonech jemu k dohledu svěřených již na plošině nejsou, a že tato povinnost byla tím naléhavější, poněvadž mezi cestujícími bylo velké množství školních dětí. Že by průvodčímu bylo bývalo nemožno této povinnosti dostát, nebylo nijak prokázáno, ba vzhledem na to, že plošiny vagonů po celou jízdu z Kejí až do Libně byly cestujícími obsazeny, jest patrno, že průvodčí, jakož i výpravčí úředníci stanic Libně a Hloubětín, vědomě cestující pro přeplněnost vlaku nechali stát na plošinách. I další tvrzení odvolatele, že úraz žalobcův způsoben byl jediné neopatrným jednáním onoho cestujícího, jenž opěrnou tyč bez potřeby pozdvihl, jest odmítnouti s poukazem na to, že by i k tomuto neopatrnému jednání tohoto cestujícího nebylo došlo, kdyby nebylo bylo trpěno, by cestující za jízdy na plošinách vagonů stáli a že tudíž příčinná spojitost mezi zjištěnou nepravdělností v dopravě a úrazem žalobce pouze oním jednáním třetí osoby přerušena nijak nebyla. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované.

D ů v o d y:

Po stránce právní nemohou vývody dovolání vyvrátiti stavu věci i zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku, které soud dovolací sdílí a poukazuje proto žalovaného především na ně. Jest nepravdělností v dopravě, když vlak pravidelně 15 vozů mívajících vypraven jest s počtem 12 vozů, třebas by určitý počet jeho vozů nebyl předepsán, když tato odchylka od pravidelného počtu vozů v souzeném případě zavinila, že již v Kejích byl vlak přeplněn a cestující musili stát na plo-

šinách vozů, když za tohoto stavu věci zřízenci žalovaného nemohli předpokládati, že cestující na plošinách stojící za jízdy plošiny opustí, jak nařízeno, a když přes to zřízenci a úředníci žalovaného nechali vlak ze stanic vyjetí. Tím zavinili zřízenci a úředníci žalovaného, že došlo k příhodě v dopravě, t. j. k odchylce od pravidelného provozu, za kterou žalovaná jest zodpovědná a která mimo jiné přivedla, že žalobce přispěl k úrazu. Vývody dovolání, zvláště poukaz na § 19 (odst. 2) žel. dopr. řádu a § 20 téhož řádu nejsou s to, by vyvrátily správnost tohoto úsudku soudu odvolacího, když jisto je, že zřízenci strany žalované nechali cestující do vlaku nastupovati přes to, že byl přeplněn. Pokud jde o tvrzení dovolání, že úraz žalobcův zaviněn byl jen jeho vlastní neopatrností a neodvratitelným činem osoby třetí, uvedl již soud odvolací, že sice obě tato spoluzavinění skutečně zde jsou, že však přes to by k úrazu nebylo bývalo došlo, kdyby vlak nebyl býval přeplněn a že proto obě tato spoluzavinění nemohou žalovaného zcela vyvíňovati. Nerozhodné jest, zda přeplnění vozů jest obyčejným zjevem a že proto dráhu jako příhoda v dopravě zavazovati nemůže, když v projednávaném případě toto přeplnění s ohledem na zjištěný stav věci za příhodu v dopravě z důvodů svrchu uvedených sluší pokládati.

Čís. 6170.

Možnost budoucně ucházejícího výdělků (§ 1325 obč. zák.) dlužno prokázati.

Nelze se domáhati ušlého výdělků v živnosti podomním obchodem, již se poškozený vzdal již před úrazem.

(Rozh. ze dne 7. července 1926, Rv I 524/26.)

Žalobkyně, obchodnice, byla poraněna při železniční nehodě. V žalobě o náhradu škody domáhala se kromě jiných položek, jež tu v úvahu nepřicházejí, též náhrady ušlého výdělků za dobu osmi týdnů, po kterou dobu nebyla schopna provozovati podomní obchod. Žalobě bylo v některých bodech vyhověno, ohledně ušlého výdělků byla však zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle §u 1325 obč. zák. má sice škůdce nahraditi poškozenému, stane-li se tento neschopen výdělků, kromě ušlého výdělků také výdělek budoucně ucházející, ale poškozený musí nejen skutečně ušlý výdělek, nýbrž i možnost budoucně ucházejícího výdělků prokázati. Vzdala-li se dovolatelka své živnosti již před svým úrazem s úmyslem živnosti té neprovozovati, vzala si sama možnost tohoto výdělků, pročez odvolací soud vyslovil právem, že jí ze živnosti už před úrazem odhlášené a neprovozované neušel a nemohl ani v budoucnosti ucházeti nějaký výdělek, neboť možnost dalšího výdělků, vzhledem ku právní povaze její živnosti, která podle §u 2 cis. pat. ze dne 4. září 1852 č. 252 ř. zák. smí býti pro-